

GDPR: Zaměstnanci získají silnější postavení

K ČEMU FIRMÁM SLOUŽÍ DATA PRACOVNÍKŮ, UŽ NEBUDE TAJEMSTVÍM. NOVÉ EVROPSKÉ NAŘÍZENÍ KLADÉ DŮRAZ NA INFORMAČNÍ POVINNOST.

Markéta Řeháková
marketa.rehakova@economia.cz

Mnoho firem si dosud se svými povinnostmi v oblasti zpracování osobních údajů nedělá těžkou hlavu. Zaměstnanci tak často ani netuší, k čemu jejich data slouží a kdo všechno k nim má přístup. To se však od května změní, protože začne platit nové evropské nařízení o ochraně osobních údajů známé pod zkratkou GDPR. Právě zaměstnavatelé jsou jednou z největších skupin, která se dopadům směrnice nemůže vyhnout.

Většina povinností souvisejících s GDPR by pro české podniky neměla být žádnou novinkou. Jsou součástí už dnes platných předpisů, jako jsou zákoník práce nebo zákon na ochranu osobních údajů. Odborníci z právní praxe se však shodují, že realita je docela jiná. „Doposud jsem se opakovaně setkávala třeba i s tím, že zaměstnavatelé o svých povinnostech v této oblasti vůbec nevěděli a zaměstnanci ochranu svých údajů nepovažovali za důležitou,“ popisuje Lucie Kalašová, advokátka z kanceláře bpv Braun Partners.

Typickým příkladem je informační povinnost. Zaměstnavatelé musí své pracovníky proškolit zejména v tom, proč a v jakém rozsahu data zpracovávají nebo kdo k nim má přístup. Často to ale úplně opomíjejí nebo postupují chybně. Firmy informace většinou potřebují ze zákona, třeba kvůli daňovým odvodům. Stává se ale, že i taková data sbírají na základě souhlasu se zpracováním osobních údajů, který jim musí zaměstnanci udělit.

Taková praxe v mnoha případech zatím procházela bez povšimnutí. Podle Kalašové to není v pořádku. „Zaměstnanec je na svém zaměstnavateli závislý, a tak by souhlas se zpracováním osobních údajů nemusel být dostatečně svobodný,“ tvrdí advokátka.

Proto nové nařízení detailně popisuje, jaké náležitosti musí informování zaměstnanců mít. „Sbíráním souhlasů v případě zpracování osobních údajů z důvodu zákonné povinnosti si firmy zadělávají

SERIÁL HN k ochraně dat GDPR

- 21. 2. Nové technologie a data
- 28. 2. GDPR a práva lidí
- 7. 3. Mýty o šifrování

Pečlivější ochrana dat
Firmy musí své pracovníky proškolit zejména v tom, proč a v jakém rozsahu data zpracovávají nebo kdo k nim má přístup.
Foto: Shutterstock

na problém,“ vysvětluje Anna Szabová, advokátka z Ambruz & Dark Deloitte Legal s tím, že v takovém případě je zaměstnanec špatně informován. Podle GDPR půjde o porušení povinnosti, jež bude Úřad pro ochranu osobních údajů kontrolovat a následně pokutovat. Kontroly navíc budou pravděpodobně přísnější než doposud.

„Praxe všech evropských dozorových úřadů by se nyní měla začít sjednocovat. Tím se úplně změní systém vynucování povinností a pravděpodobně začne nová éra kontrolování,“ říká Szabová.

Nařízení také přesně uvádí, kdy je možné data o zaměstnancích sbírat na základě takzvaného oprávněného zájmu. Příkladem je monitoring zaměstnanců pomocí kamer nebo GPS zařízení. Sledování zaměstnanců při práci je dnes běžnou praxí zejména kvůli bezpečnosti. Není ale v pořádku hodnotit automaticky jejich výkon a rozhodovat o jejich

osudu výhradně na základě sledování. Člověk, jenž dostal výpověď, protože zaměstnavatel při monitoringu zjistil, že jeho výsledky jsou nevyhovující, se může vedle klasické neplatnosti výpovědi domáhat svých práv na ochranu osobnosti. Čeká ho však složité prokazování, zda mu vůbec vznikla nějaká újma.

GDPR upřesňuje, kdy je sledování zaměstnanců možné, a dává jim nový trumf – přímý nárok na ochranu u soudu. „Teoreticky to bude nově zaměstnavatel, kdo musí prokázat, že k porušení práv podle GDPR nedošlo,“ vysvětluje Filip Horák z KPMG Legal. „Nechci to bagatelizovat, ale když jako zaměstnanec podám žalobu, mohu si pak dát ruce do klína a čekat, jak se k tomu postaví žalovaný,“ říká Horák.

GDPR zavádí ještě některá nová práva, jež postavení pracovníků posilují. Jde především o právo na omezené zpracování, výmaz nebo na přenositelnost údajů.

CO ŘÍKAJÍ PŘÁVNÍCI:

Lucie Kalašová
advokátka, bpv Braun Partners

Jako nejdůležitější změnu vidím zvýšení povědomosti zaměstnanců i zaměstnavatelů o právech a povinnostech souvisejících se zpracováním osobních údajů. Už nyní je zřejmé, že zaměstnavatelé budou mnohem důsledněji plnit svou informační povinnost, sice není žádnou novinkou, ale většinou ji nikdo moc neplnil.

Karin Pomaizlová
partnerka, Taylor Wessing Praha

Obecně GDPR klade důraz na to, aby nebyly shromažďovány a zpracovávány osobní údaje nad nezbytný rozsah, nebyly uchovávány po dobu delší, než je nezbytné pro účely, pro které jsou zpracovávány, a aby byly řádně zabezpečeny.

Marie Janšová
advokátka, Legalitě

GDPR je revolucí jen pro ty, kteří dnes pravidla zpracování a ochrany osobních údajů příliš nedodržovali. Pokud již dnes dbáte na ochranu osobních údajů zaměstnanců, plníte své povinnosti, údaje chráníte, zpracováváte je v nezbytném rozsahu a jen k „dovoleným“ účelům, dramatické změny vás nečekají.

Filip Horák
advokát, KPMG Legal

Oproti současným pravidlům GDPR rozšiřuje informační povinnost. Zaměstnancům to přináší lepší přehled o tom, co zaměstnavatel s jejich údaji může dělat. Firmy by tedy nyní měly své pracovníky proškolit, za jakým účelem jejich data shromažďují, ale i jak s nimi nakládají.

Firmy stále nejsou na GDPR připraveny

Ivo Kubiček
konzultant bezpečnosti ICT ve společnosti O2

Nařízení GDPR je bezpochyby jedním z největších byznysových témat letošního roku. Přesto však značná část podnikatelů zatím vůbec netuší, co to je a čeho a koho se přesně týká. Podle expertky a konzultantky právní ochrany Evy Škorníčkové se nové nařízení týká všech firem a institucí, ale i jednotlivců a on-line služeb, jež zpracovávají osobní údaje fyzických osob. Jedná se jak o typické údaje, jako jsou jméno nebo telefonní číslo, tak třeba o zdravotní stav, videozáznam, snímek obličeje a mnohé další.

Podle našich aktuálních průzkumů obzvlášť malí a střední podnikatelé vůbec netuší, co si pod zkratkou GDPR představí. Polovina firem vůbec neví, o co jde, a jen třetina se teprve začíná připravovat. Přitom firmám, které včas nezajistí soulad se směrnici, hrozí až půlmiliardové pokuty, které pro ně mohou být likvidační.

GDPR se nedotkne jen velkých firem, jež mají tisíce zákazníků, ale všech, kdo mají ve svých databázích uveden například jen telefonní kontakt na zákazníka nebo zaměstnance. Týká se mimo jiné e-shopů, hotelů, cestovních kanceláří, ale i Sdružení vlastníků bytových jednotek (SVJ). Průzkum navíc ukázal, že třetina firem (35 procent), která tuší, o čem GDPR je, nechává přípravu na poslední chvíli. Typicky měsíc před startem.

Jak začít? Záleží především na tom, s jak moc citlivými informacemi společnost pracuje. Sami už několik měsíců usilovně pracujeme na zavedení GDPR pravidel do našich interních procesů. Vytvořili jsme také speciální on-line aplikaci, která po zodpovězení několika jednoduchých otázek podnikatele zdarma nasměruje správným směrem. Řekne mu, zda se jej GDPR vůbec týká, a pokud ano, nabídne podrobnější analýzu. Přece když už „o tom něco víme“, proč nenabídnout poradenskou službu i všem našim zákazníkům, kteří podobný problém řeší ve svých firmách.

Partnerem seriálu HN ke GDPR je O2 Czech Republic

8/3 SMETANAQ
2018 PRAHA

OSOBNÍ ÚDAJE 2018

Klíčová jarní konference
Hospodářských novin
a měsíčníku Právní rádce
k novému evropskému nařízení
o ochraně osobních údajů.

EVENTS.ECONOMIA.CZ

PARTNEŘI

MEDIÁLNÍ PARTNEŘI

Právní rádce

HOSPODÁŘSKÉ NOVINY

PRODUKCE

economia
events